

Van Projectteam proces Begroting 2026-2029
Aan Leden van de gemeenteraad en het college van B&W

Onderwerp Verslag van een participatiebijeenkomst op 27 januari 2025 over de begroting 2026

Datum 15 april 2025
Ons kenmerk T25.02880

Beste lezer,

Om de financiële uitdaging die in 2026 op de gemeente afkomt het hoofd te bieden, wordt richting Begroting 2026-2029 een andere werkwijze gehanteerd. Omdat begroting 2026 naar verwachting maatschappelijke impact heeft, is het organiseren van een maatschappelijke dialoog onderdeel van deze werkwijze. Raad en college zijn daarbij in gesprek met inwoners en organisaties over de financiële afwegingen die kunnen worden gemaakt. In dit memo staat een verslag van een participatieavond die gehouden is op 27 januari 2025. Daarnaast is in maart door onderzoeksbureau Ipsos een online enquête uitgevoerd onder inwoners van Lansingerland (T25.02871).

Verslag participatiebijeenkomst op 27 januari 2025 over de begroting 2026-2029

Opzet

Een gemêleerd gezelschap van meer dan 70 personen kwam samen op maandag 27 januari 2025 tussen 18.00 uur en 21.30 uur. In een plenaire presentatie is een toelichting gegeven over de veranderingen in het gemeentefonds waardoor veel gemeenten in Nederland en ook de gemeente Lansingerland te maken hebben met een verslechterde financiële situatie. Het tweede deel van de avond is in kleinere groepen van maximaal tien personen verder gesproken over veertien onderwerpen waar de gemeente mogelijk op kan bezuinigen en waar aanvullende inkomsten mogelijk zijn. Ook brachten enkele deelnemers zelf een onderwerp in. Meerdere mensen gaven aan te waarderen dat zij kunnen meepraten.

Aanwezigen

- inwoners; veel van hen zijn ook actief voor een plaatselijke organisatie, waaronder de voedselbank, scouting, muziekvereniging Concordia, dansstudio Felice.
- medewerkers van bedrijven en maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties die in opdracht van de gemeente werken; bijvoorbeeld: Moree (groenvoorziening), KVDM Groep (water, infra, kunstwerken), Humanitas, Jong Perspectief.
- wethouder Simon Fortuyn, raadslid Abdel Afalah, ambtenaren die notuleerden, de gesprekken leidden of inhoudelijke expertise konden inbrengen.

Reacties op de aangekondigde bezuinigingen

Diverse deelnemers gaven aan te schrikken van aankomende bezuinigingen. Maar deelnemers die eerder met bezuinigingen te maken hadden, waren niet verrast dat er opnieuw moet worden bezuinigd. Ook vroegen mensen zich bezorgd af: "Wat staat ons te wachten?" Sommigen vreesden de keuzes die gemaakt gaan worden, anderen wachten deze gelaten af. Ten slotte was er een groep die vertrouwt op de kracht van de gemeenschap. Ze geven aan dat inwoners en bedrijven meer zelf kunnen doen en/of meer zelf betalen.

Meerdere keren klonk het: “We kunnen het samen, helemaal wanneer de sterkste schouders de meeste lasten dragen”.

Reacties op het verhogen van belastingen

Het verhogen van de lokale belastingen werd tijdens de bijeenkomst niet afgewezen. Aan hogere belastingen worden wel twee voorwaarden gesteld: er moet goed worden onderbouwd waarom dit nodig is en er moet op kunnen worden vertrouwd dat er geen verspilling is. Drie belastingen die omhoog kunnen, werden het meest genoemd. De hondenbelasting; ook baasjes zeggen dat deze omhoog kan. De onroerendezaakbelasting (OZB) voor eigenaren van woningen, panden en/of grond, want ‘sterkste schouders, zwaarste lasten’. En precariobelasting, voor wie een voorwerp op, boven of onder openbare gemeentegrond heeft, zoals reclameborden, terrassen en kabels. Ook brachten deelnemers in dat ondernemers (bedrijven, winkeliers) meer kunnen meebetalen aan de zaken waar zij ook profijt van hebben.

Over één mogelijke inkomstenbron werd in het bijzonder gesproken: het heffen van parkeergeld. Een idee is om betaald parkeren te introduceren op punten waar het openbaar vervoer samenkomt, zoals metro- en treinstations. Deelnemers gaven aan dat het een prikkel kan zijn om met de fiets naar een OV-punt te reizen. Zeker wanneer fietsers de eerste 24-uur gratis bewaakt hun fiets kunnen parkeren. Een ander idee is betaald parkeren voor winkelend publiek in de dorpscentra.

Welke gemeente wil Lansingerland zijn?

Aan het eind van de gesprekken in kleinere groepen werd de vraag gesteld: waar vóór te kiezen? Diverse richtingen kwamen hierbij naar boven. Deelnemers geven het volgende mee: wij willen een sociale en veilige gemeente zijn; een ondernemende gemeente; een groene gemeente; en wij willen een gemeente zijn van sport en bewegen. Men wil daarnaast dat de volgende onderwerpen zo veel mogelijk ontzien worden bij bezuinigingen: jeugd, minima, vrijwilligerswerk en cultuur.

Opzet rest van het verslag

Hieronder wordt voor de in de kleinere groepen besproken onderwerpen aangegeven waar eventueel op kan worden bezuinigd en wat volgens de deelnemers de gevolgen hiervan zouden kunnen zijn.

Het onderhoud van wegen en groen

Het onderhoud van bermen, sloten en groen besteedt de gemeente uit aan gespecialiseerde groenvoorzieningsbedrijven. De gemeente maakt afspraken met deze bedrijven over het kwaliteitsniveau. Ook maakt de gemeente afspraken over hoe duurzaam en sociaal het bedrijf moet werken. Hoe meer en hoger de eisen, hoe duurder. Hier zou dus in principe op kunnen worden bezuinigd.

Minder onderhoud aan wegen, stoepen en verharde pleinen betekent op den duur meer losliggende tegels, gaten in gemeentelijke wegen en onkruid tussen de tegels. Iets meer onkruid werd niet erg gevonden door de deelnemers, maar het moet wel veilig blijven, ook voor ouderen (bijvoorbeeld met een rollator). Als het onveilig wordt, dan moet er niet verder bezuinigd worden.

Wanneer voor bezuinigen op onderhoud wordt gekozen, is veel en goede communicatie naar inwoners belangrijk, zo werd benadrukt. Inwoners moeten kunnen begrijpen waarom de leefomgeving er anders uitziet dan zij gewend waren.

Keuzes en gevolgen

Wanneer er minder vaak wordt gemaaid en/of gesnoeid dan ziet de leefomgeving er ruiger uit dan nu het geval is. Het verkeer kan hinder ervaren, omdat struiken en bomen het zicht belemmeren. Voor honden zijn grasaren in hoger gras een gezondheidsrisico. Ook is de verwachting dat de gemeente meer meldingen binnenkrijgt van inwoners. Hierop reageren kost ook tijd en dus geld. Deelnemers opperen het idee om inwoners zelf publiek groen te laten onderhouden en onkruid tussen de tegels te laten verwijderen.

Er kan worden afgezien van de éénjarige plantenbakken in de dorpscentra, zo wordt aangegeven. Een alternatief ziet men dat de plaatselijke winkeliersvereniging ervoor zorgt.

Tijdens de bijeenkomst is niet geopperd om te bezuinigen op het onderhoud van sloten en vaarten. Een goede waterhuishouding werd erg belangrijk gevonden in verband met de klimaatverandering. Hierdoor komen natte en droge periodes vaker en intenser voor.

Bepaalde voorzieningen voor de jeugd

Er zijn algemene voorzieningen voor de jeugd, zoals binnen en buiten kunnen sporten. Het aanbod van het jeugd- en jongerenwerk is ook een algemene voorziening waar iedereen toegang toe heeft en gebruik van kan maken. In Lansingerland zijn bovendien vrijwilligersorganisaties actief die de jeugd helpen. En er is specialistische zorg en ondersteuning. Hier is een doorverwijzing van een arts of een beschikking van de gemeente voor nodig. Hierbij gaat het om problemen of hulpvragen die buiten de kennis en mogelijkheden liggen van de schoolcoaches en/of de begeleiders van (sport, muziek, cultuur) verenigingen.

Bezuinig niet op voorzieningen voor de jeugd, zo luidde het algemene advies. Als ouders, en als maatschappij, moeten wij zorgen dat de jeugd gezond en wel kan opgroeien. Bezuinig dus niet, maar organiseer de voorzieningen voor de jeugd beter en efficiënter. Bijvoorbeeld zijn de vele personeelsswisselingen kostbaar, want inefficiënt door inwerken en overdracht, en bovendien niet goed voor de kwaliteit van de geboden zorg en ondersteuning. Daarom is het advies om harder te werken aan continuïteit. Ten slotte was het advies om ouders die meer kunnen betalen, ook mee te laten betalen aan de geboden zorg en/of ondersteuning.

Bepaalde voorzieningen voor ouderen, waaronder cultuur, muziek

Voorzieningen voor ouderen richten zich op dagbesteding, het tegengaan van eenzaamheid, hulp bij het huishouden en hulpmiddelen om mobiel te blijven.

In het algemeen wordt gezegd: bezuinig hier niet op. Met name bezuinigen op cultuur, muziek, de gratis 3Bbus, wordt afgeraden. Het zou een enorme verarming zijn, terwijl cultuur en muziek: verbinden, inspireren, betekenis geven aan het leven, de samenleving en inwoners verrijkt wanneer dit kan worden ontwikkeld.

Ouderen die het zich kunnen veroorloven, kan een hogere bijdrage worden gevraagd; toegangsprijzen kunnen worden verhoogd; de leeftijd waarop een inwoner in aanmerking komt voor gesubsidieerde hulp en ondersteuning kan omhoog. De waarschuwing bij deze bezuinigingsmaatregelen is: laat ouderen er niet door afhaken, want eenzaamheid is een serieus probleem dat ook kostbaar kan zijn wanneer mensen zich erdoor wenden tot de gezondheidszorg. En de tip voor cultuur en muziek is: trek meer mensen aan, ook nieuwe inwoners uit de stad - houd het niveau dus hoog - dan zijn er meer inkomsten voor de culturele instelling.

Het steunen van mensen met een minimuminkomen

Mensen met een minimuminkomen - of iets daar boven - moeten ook kunnen meedoen aan de samenleving. Er wordt benadrukt dat sport en cultuur belangrijk zijn voor een gezonde geest en een gezond lichaam. Het subsidiëren van sport en cultuur voor minima wordt daarom als logisch gezien. Een belangrijk middel hiertoe is de Rotterdampas. Deze is in principe beschikbaar voor iedereen. Wie daarvoor in aanmerking komt, kan de pas via de gemeente Lansingerland kopen tegen midden- of laagtarief. Een idee is om de draagkrachtige inwoners meer te laten betalen, zodat minima nog minder of niet voor de pas - of andere zaken - hoeven te betalen.

Het financieren van sport en beweging en het onderhoud van speel- en sportruimte buiten

Laat mensen met een minimuminkomen - of iets meer - én jonge mensen tot 18 of 21 jaar sporten en subsidieer dit als gemeente. Het jeugd- en cultuurfonds wordt als goed voorbeeld gezien waarbij het profijt direct bij inwoners terechtkomt. Er mag volgens deelnemers ook meer bekendheid worden gegeven aan het volwassenfonds. Voor andere groepen dan minima en jeugd wordt wel ruimte gezien voor hogere contributies voor sportverenigingen en zwemabonnementen.

De waarde van sport en spel, ook voor de sociale cohesie in de gemeente, kunnen deelnemers niet genoeg benadrukken. Daarom geeft men aan dat het beter is om bijvoorbeeld niet op het onderhoud van de sportvelden te bezuinigen. Deelnemers zien wel mogelijkheden om de kosten anders te verdelen. Een idee dat wordt geopperd is om een aangekondigde pumtrackbaan door middel van crowdfunding te bekostigen. Dat zou mogelijk ook bijdragen aan een beter onderhoud van de baan, omdat gebruikers er dan zuiniger op zijn. Ook wordt gezegd dat omwonenden en/of ouders van (kleine) kinderen kunnen helpen met het onderhoud van speeltuintjes.

Voorlichting en ondersteuning aan bedrijven

De gemeente financiert ontmoetingen tussen bedrijven onderling en ook tussen bedrijfsleven en onderwijs. Het gaat onder andere om kennisuitwisseling, een beroepskeuzemarkt voor middelbare scholieren en het koppelen van (MBO)studenten aan bedrijven voor stages en werk.

Deelnemers aan het gesprek zien in dat dit alles zich niet vanzelf organiseert en wel belangrijk is. Het voorstel was daarom bedrijven er financieel meer aan bij te laten dragen. Want een aantal deelnemers ziet Lansingerland graag als een ondernemende gemeente.

Klimaat en energie

Het aanpassen van de buitenruimte vanwege de klimaatverandering wordt als een collectief goed gezien. Blijf dit doen, is het advies aan de gemeente. De leefbaarheid zou anders te sterk afnemen. Bijvoorbeeld pleinen die te heet worden voor ouderen en kinderen om naartoe te gaan. Dit heeft een direct negatief effect op bewegen en ontmoeten. Deelnemers vroegen zich af of misschien de rioolheffing kan worden verhoogd om deze maatregelen te bekostigen?

Het stimuleren van energiebesparende maatregelen wordt wel als belangrijk gezien, maar niet als het belangrijkste. Dat komt omdat huizenbezitters en bedrijven er zelf profijt van hebben wanneer zij hierin investeren. Het stimuleren van energiebesparende maatregelen moet wel doorgaan, maar dan vaker door middel van het verstrekken van goedkope leningen in plaats van het vergoeden van een deel van de kosten.

Met een vriendelijke groet,
gemeente Lansingerland

Projectteam proces Begroting 2026-2029

Team	Projectteam proces Begroting 2026-2029
Domein	Bedrijfsvoering
Email	info@lansingerland.nl
Telefoon	010 800 40 00
Postbus 1	
2650 AA Lansingerland	
www.lansingerland.nl	

Bijlage(n):

Dit memo is een bijlage bij raadsinformatiebrief U25.01868